

Nämndmål:

Ekonomin är stark och budgeten är i balans

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det ekonomiska utfallet är i balans med budgeten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Budgetansvarig chef ska varje månad lämna en undertecknad månadsprognos.	2015-01-01	2015-12-31	
▶	Budgethållningsåtgärder vidtas omedelbart vid underskott.	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Enhetschef ska öka kunskapen hos medarbetarna kring hur verksamheten finansieras.	2015-01-01	2015-06-30	
▶	Medarbetarna ska involveras i arbetet med verksamhetsplan/budget.	2015-01-01	2015-12-31	
▶	Situationsanpassad uppföljning utifrån enheternas resultat.	2015-01-01	2015-12-31	
▶	Enhetschef informerar sina medarbetare om aktuellt budgetläge på varje APT.	2015-01-07	2015-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten är effektiv och har god kvalitet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Fler svarar på brukarundersökningar. Andelen nöjda invånare, omsorgstagare, brukare, föräldrar till barn i förskolan och andra som kommer i kontakt med verksamheten ökar i jämförelse med föregående år.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Alla enheter tar fram en åtgärdsplan utifrån resultat av brukarundersökningar.	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Alla enheter upprättar en plan för hur verksamheten ska följas upp under året.	2015-01-01	2015-03-31	
✓	Dialog med enhetschefer om arbete med systematiska egenkontroller av verksamheten.	2015-01-01	2015-06-30	
✓	Förvaltningsövergripande riktlinjer för synpunkts- och klagomålshantering ses över och uppdateras.	2015-01-01	2015-04-30	
▶	Kontroll av om egna verksamheter och entreprenörer har åtgärdat eventuella brister i enlighet med uppföljning och åtgärdsplan.	2015-01-01	2015-11-30	
✓	Möjligheten att ta fram egna brukarundersökningar undersöks i dialog med enhetschefer vid de enheter där centrala eller nationella brukarundersökningar inte finns.	2015-01-01	2015-06-30	
✓	Nyckeltal utvärderas och anpassas utifrån respektive verksamhets behov.	2015-01-01	2015-06-30	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att arbetet bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Alla kommunfullmäktiges tillhörande mål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt under året. En indikator bedöms uppfyllas delvis, två indikatorer bedöms inte uppfyllas och övriga indikatorer bedöms uppfyllas helt under året. Samtliga aktiviteter har avslutats enligt plan utom tre av nämndens aktiviteter. De pågår och har fått nya slutdatum. Alla nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Årsmålet för indikatorn sjukfrånvaro uppfylls inte och bedöms inte uppfyllas under året. Årsmålet för indikatorn sjukfrånvaro dag 1-14 uppfylls delvis och bedöms uppfyllas delvis under året. Sjukfrånvaron har fortsatt att öka under året. Förvaltningen har kartlagt frånvarorsaker och följer utvecklingen varje månad. Personalavdelningen arbetar nära enhetschefer och har individuppföljningar tillsammans med företagshälsovården. Förvaltningen arbetar även hälsofrämjande och prövar nu schemalagd friskvård på arbetstid på vissa enheter.

Årsmålet för indikatorn andelen genomförda utredningar enligt DUR (dokumentation, utvärdering, resultat) inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning bedöms inte uppfyllas under året. Då det inte är aktuellt att utreda enligt DUR-modellen i alla ärenden är målet om 100 procent för högt satt. För att nå upp till ett rimligare mål, om 80 procent, får de medarbetare som behöver utbildning i metoden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar för ett Stockholm som är fritt från diskriminering. Arbetet fokuserar på att höja medarbetares och chefers kunskap inom området och på aktiviteter för invånarna som syftar till att skapa gemenskap och delaktighet, öka upplevelsen av inkludering och minska risken för diskriminering.

Nedan följs arbetet upp närmare.

Ökad kunskap för att förbättra bemötandet och motverka diskriminering

Medarbetare och chefer har gått en utbildning i interkulturellt förhållningssätt, vilket redovisas närmare under mål 4.6, under rubriken Demokratiutveckling. Förvaltningen arbetar även med bemötande för att motverka diskriminering och skapa förutsättningar för delaktighet. En workshop erbjuds enheter som vill utveckla bemötandet inom den egna verksamheten. Den första workshopen genomförs i september. Förvaltningen arbetar också med bemötande genom att utveckla det skrivna språket. Stödfunktioner, det vill säga utvecklingssekreterare, controller och HR, påbörjade i augusti en utbildning för att utveckla skrivandet till att bli tydligare och mer analytisk. Genom att skriva tydliga texter som anpassas till mottagaren ökar förutsättningarna för ett gott bemötande, en känsla av att vara inkluderad och inte diskriminerad på grund av svårtillgänglig information.

Aktiviteter för att stödja delaktighet och motverka diskriminering

Under våren genomfördes en finsk-romsk familjelördag i Hässelby gård. Arrangemanget var välbesökt och genomfördes i samverkan med kulturförvaltningens koordinator för nationella minoritetsgrupper. I samband med familjelördagen visades en utställning om finska romers historia.

Under våren genomfördes en sykurs på Bibblerian för finska romska kvinnor med bland annat samhällsvägledning, starta eget-information och hjälp med myndighetskontakter. Syftet var att nå kvinnor som efterfrågat en träffpunkt med sömnad. I uppföljningen säger kvinnor att de är glada att få tillgång till en ny gemenskap och mötesplats. Sykursen hade under våren ett 15-tal deltagare per tillfälle.

Stadsdelsförvaltningen fanns på plats på Stockholms folkfestival på Hesselby slott i juli. Under demokratidagen "dagen för alla" mötte förvaltningen invånare i ett informationstält. Invånare gavs möjlighet att lämna synpunkter, ställa frågor och få information. Syftet var att skapa delaktighet för invånarna och möjlighet för förvaltningen att prata med invånarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Ett gott bemötande genomsyrar verksamheten

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla enheter arbetar aktivt med bemötande gentemot invånare, sin målgrupp och gentemot varandra som medarbetare. I de fall där resultat för bemötande finns i stadens brukarundersökningar ökar resultatet i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter upprättar en bemötandeplan i vilken tillgänglighet ingår. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-03-31	

Nämndmål:

Verksamheten är fri från diskriminering

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånare, brukare, andra som tar del av verksamheten och anställda har lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller

annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Dialog med medborgare om demokrati och diskriminering. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-10-31	
 Fem enheter hbtq-certifieras.	2015-01-01	2015-12-31	
 Förutsättningarna för inom vilka verksamhetsområden och hur könsbaserad statistik kan redovisas undersöks.	2015-01-01	2015-09-30	
 Utbildning i interkulturellt förhållningssätt för medarbetare genomförs. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten är jämställd

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Beslut om insatser är oberoende av kön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställarenheten funktionsnedsättning ser under en månad över om det finns några könsskillnader i beslut av insatsen ledsagning	2015-01-01	2015-03-31	
 Beställarenheten äldreomsorg ser under en månad över om det finns några könsskillnader i beslut av insatsen särskilt boende.	2015-01-01	2015-03-31	
 Vuxenenheten ser under en månad över om det finns några könsskillnader i beslut om insatsen boendestöd samt öppenvårdsinsatser för missbruk.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar för att Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. I arbetet fokuseras på medarbetarnas hälsa och arbetssituation. Den totala personalomsättningen på förvaltningen är relativt hög, det är dock stora skillnader mellan olika avdelningar och enheter. Även sjukfrånvaron är hög och skiljer sig mellan olika avdelningar och enheter. För att minska sjukfrånvaro och personalomsättning arbetar förvaltningen både med kontinuerliga och systematiska insatser och uppföljningar samt med mer tillfälliga aktiviteter. Alla enheter arbetar utifrån en hälsoplan de upprättat i början av året. Några enheter deltar i ett projekt med schemalagd friskvård på arbetstid.

Under första tertialet höjde förvaltningen ambitionen och årsmålet för antal feriearbetande ungdomar från 700 till 1100. Totalt har 1 080 ungdomar anställts hittills i år, ytterligare feriearbeten kommer erbjudas under höst- och vinterlov.

Nedan följs arbetet upp närmare.

Ledarutvecklingsprogram för biträdande chefer

Förvaltningens ledarutvecklingsprogram för biträdande chefer avslutades i juni 2015. Nyanställda enhets- och biträdande enhetschefer erbjuds en komprimerad version av programmet för att säkerställa fortsatt samsyn kring uppdraget. Kopplat till ledarutvecklingsprogrammet får cheferna särskild coaching och/eller handledning.

Traineeprogram för akademiker

En ny omgång av stadens traineeprogram för akademiker startade i september. Från förvaltningen deltar tre traineer. De är anställda inom olika verksamhetsområden och arbetar som lokalintendent, verksamhetscontroller och socialsekreterare. Syftet med traineeprogrammet är att bidra till kompetensförsörjningen i staden på kort och lång sikt. Programmet ska underlätta rekrytering och generationsväxling och marknadsföra Stockholm Stad som arbetsgivare. Genom traineeprogrammet får deltagarna en gedigen introduktion till stadens organisation och verksamheter samt möjlighet att knyta värdefulla kontakter både inom och utom den egna förvaltningen.

Avslutssamtal med socialsekreterare och biståndsbedömare

Som en del i arbetet med att minska personalomsättningen har avslutssamtal genomförts inom avdelningen för individ och familj och på beställarenheterna för äldreomsorg och funktionsnedsättning. Både under 2013 och 2014 genomfördes avslutssamtal på ett liknande sätt. Årets avslutssamtal ingår i en stadsövergripande kartläggning av avgångsorsaker bland socialsekreterare och biståndsbedömare. Syftet är att på ett strukturerat sätt ta tillvara synpunkter och erfarenheter, identifiera avslutsorsaker och använda dessa i det fortsatta utvecklingsarbetet. I likhet med tidigare år lyfts introduktionsprocessen fram som viktig för att komma in i organisationen och arbetsuppgifterna. Tidsbrist har ibland gjort att uppföljningsmöten prioriterats bort till förmån för det operativa arbetet. Personalomsättningen på enheterna har lett till att mer erfarna kollegor återkommande får introducera nyanställda i arbetet vilket har skapat en viss trötthet inför uppgiften. Vidare berättade flera av dem som var relativt nyexaminerade vid anställningstillfället att de blivit överväldigade av innebörden av myndighetsutövning och ansvaret som följer med det. Flera har sökt sig vidare på grund av långa resvägar till och från arbetsplatsen, särskilt påtagliga blir de långa resorna när familjesituationen förändras. Förvaltningens enhetschefer har i relation detta fört fram att bostadssituationen i Stockholm påverkar personalomsättningen. Många saknar förstahandskontrakt och flyttar därför runt i staden.

Fortsatt fokus på att minska personalomsättningen

Förvaltningens totala personalomsättning är fortsatt hög och uppgår till 11,4 procent. Skillnaderna mellan avdelningarna är stora. Avdelningen för individ och familj har under året haft en personalomsättning på i genomsnitt 20 procent, men skillnaderna mellan avdelningens enheter är stora. Högst personalomsättning har försörjningsstödsenheten och utredningsenheten för barn och unga haft medan vuxnenheten och familj-och relationsenheten haft en låg omsättning. Även inom förskoleverksamheten är skillnaderna stora mellan enheterna och varierar från 2 procent till 22 procent. Personalomsättningen inom avdelningen för äldreomsorg och funktionsnedsättning är fortsatt låg och ligger på 5 procent. Ett gott exempel är beställarenheten för funktionsnedsättning som har mer än halverat sin personalomsättning och som för närvarande ligger på 10 procent. Den minskade

personalomsättning återspeglar sig även i det ekonomiska resultat som har förbättrats betydligt. Ett utökat och närvarande ledarskap ses som den främsta framgångsfaktorn på enheten.

Förvaltningen fortsätter därför nogsamt följa personalomsättningen inom de olika verksamhetsområdena. Avgångssamtal, lokalförbättringar, deltagande i projekt med schemalagd friskvård på arbetstid, fokusgrupper med medarbetare och intervjuer med chefer har genomförts i arbetet för att höja trivseln och minska personalomsättningen. Orsakerna till personalomsättningen är många och inte alltid något som arbetsgivaren kan råda över. Arbeta pågår på flera olika nivåer i organisationen för att komma fram till konkreta åtgärder.

Feriearbete för ungdomar

Under första tertialet höjde förvaltningen ambitionen och årsmålet för antal feriearbetande ungdomar från 700 till 1 100. 1 915 ungdomar från stadsdelsområdet ansökte om arbete under sommaren, av dessa fick 1 350 erbjudande om arbete. Totalt har 1 080 ungdomar anställts, varav 1 028 av den egna förvaltningen och resten av andra förvaltningar, ideella organisationer och entreprenörer. I princip har alla förvaltningens enheter tagit emot ungdomar. Undantag har gjorts för de enheter som bedriver arbete som inte är förenligt med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ungas arbetsmiljö. Förutom ordinarie verksamhet har olika projekt anordnats. Några exempel är projekten Riddersvik - Rent och Snyggt samt Hässelby-Vällingby - Rent och Snyggt som sysselsatt 90 ungdomar inom parkskötsel. Den ideella organisationen Rädda Barnen har tagit emot 16 ungdomar i projektet "På lika villkor" som syftar till att stärka barns rättigheter och inflytande inom stadsdelen. En idrottsförening har tagit emot 45 ungdomar som arbetade som assisterande ledare inom föreningens sommarverksamhet. Arbetet föregicks av utbildning i ledarskap, pedagogik och HBTQ-frågor. Cirka 10 procent av ungdomarna som anställdes hade en känd funktionsnedsättning alternativt var prioriterade av individ- och familjeomsorgen utifrån sociala eller ekonomiska skäl. Under höst- och vinterlov kommer ytterligare några ungdomar erbjudas feriearbete.

Språkutbildning för Koppargården

I augusti startade en särskild satsning med skräddarsydd språkutbildning på vård- och omsorgsboendet Koppargården. Ett tjugotal medarbetare som har stort behov av att förbättra sin svenska i både tal och skrift har påbörjat en riktad utbildning. Medarbetarna är indelade i två grupper med varsin erfaren SFI-lärare. Undervisningen utgår från återkommande konkreta situationer i det dagliga arbetet. Syftet är dels att möjliggöra för medarbetare att komma in på och kunna tillgodogöra sig undersköterskeutbildning, dels att utveckla förmågan att dokumentera, tillgodogöra sig rutiner och att kommunicera med boende, anhöriga och personal. Uppföljning kommer att ske kontinuerligt under hösten.

Sjukfrånvaron fortsätter öka

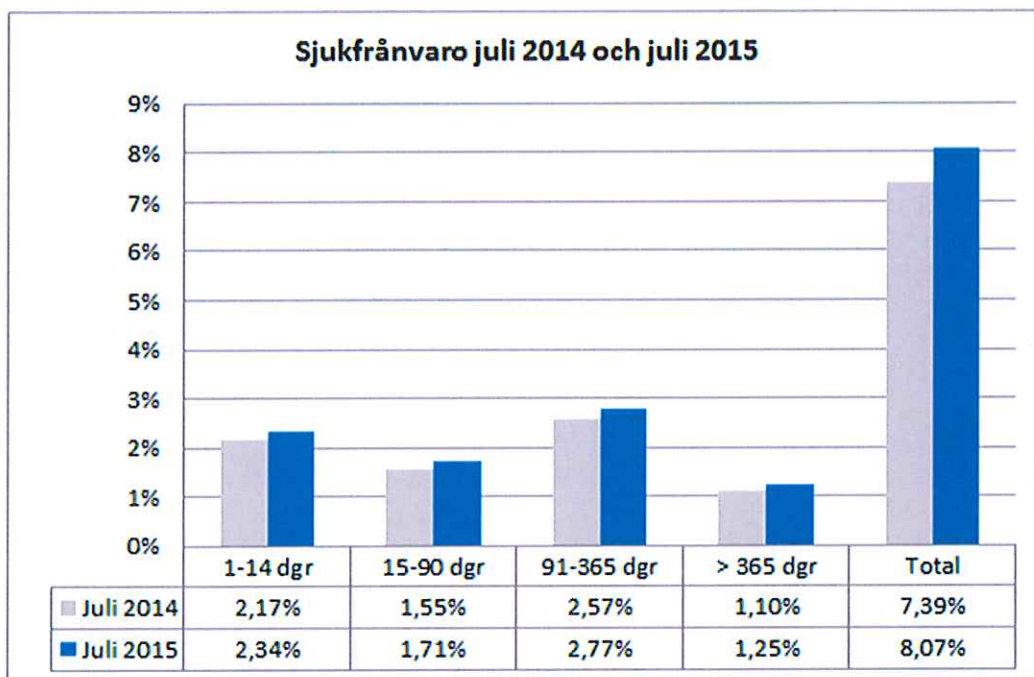
Sjukfrånvaron har under året ökat från 7,39 procent i juli 2014 till 8,07 procent i juli 2015. Både den korta och långa sjukfrånvaron har ökat och den största ökningen har skett dag 1-14 och dag 91-365. Sjukfrånvaron i alla stadsdelsförvaltningar har under samma period ökat från 6,88 procent till 7,80 procent. Staden som helhet har ökat från 5,72 procent till 6,47 procent.

Avdelningen för individ och familj har ökat från 5,43 procent till 8,23 procent, detta är en utveckling som oroar förvaltningen då avdelningens sjukfrånvaro under en längre tid legat på en förhållandevis låg och stabil nivå. Förskoleverksamheten och äldreomsorgen har

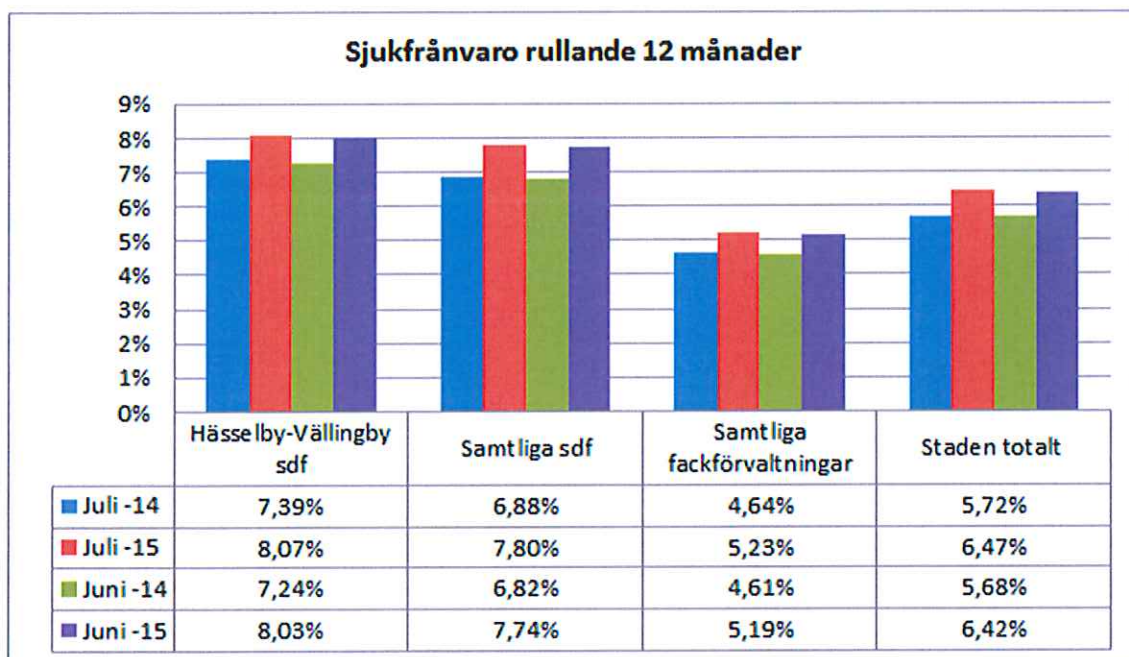
fortfarande den högsta sjukfrånvaron, men positivt är att äldreomsorgen har minskat sin totala sjukfrånvaro något. Förskoleverksamheten har ökat från 8,05 procent till 8,79 procent.

Nedanstående tabell visar jämförelse mellan förvaltningens sjukfrånvaro i juli 2014 och 2015. Tabellen visar snittet av sjukfrånvaron de senaste 12 månaderna (rullande tolv).

Källa: Stadens frånvarostatistik, augusti 2015

Nedanstående tabell visar en jämförelse med staden och övriga förvaltningar.

Källa: Stadens frånvarostatistik, augusti 2015

Genomgång av frånvaroorsaker bland långtidsfrånvarande visar att många har svårare fysiska sjukdomar som cancer, hjärt- och kärlsjukdomar och allvarligare skador på rörelseapparaten. Flera inväntar operation alternativt beslut om varaktig sjukersättning. Flera långtidsfrånvarande lider också av olika former av psykisk ohälsa såsom depression och utmattning. Bland dem som är frånvarande på grund av psykisk ohälsa är majoriteten under 40 år. Även om orsakerna oftast har med privatlivet att göra påverkar de arbetsförmågan. Det finns även ett antal som är frånvarande på grund av svåra graviditeter. Bland de frånvarande inom förskoleverksamheten är mer än hälften sjukskrivna på deltid. För samtliga långtidsfrånvarande finns handlingsplaner framtagna i samarbete med företagshälsovården och Försäkringskassan.

Arbetet med att öka frisknärvaron och sänka sjukfrånvaron har under året fortsatt med hög prioritet. Förvaltningens tvärprofessionella stödteam följer och redovisar månadsvis sin analys och tillhörande åtgärdsförslag till förvaltnings- och avdelningsledningarna. De regelbundna uppföljningsmötena mellan HR-konsult och förvaltningens enhetschefer har fortsatt. Uppföljningarna visar att enheterna arbetar aktivt utifrån sina hälso- och sjukfrånvaroplaner. Föreläsningar om stress och positiv psykologi, arbete med hygienrutiner, noggrannare rutiner för rekrytering och introduktion, anställning av fasta vikarier är axplock ur enheternas planer för att öka frisknärvaron och minska sjukfrånvaron. Antalet möten med företagshälsovården för uppföljning av individärenden har under våren utökats. Bedömningssamtal med företagssköterska fortsätter erbjudas till medarbetare med upprepad korttidsfrånvaro. Samtalen är en möjlighet för förvaltningens chefer att på ett proaktivt och strukturerat sätt följa upp tidiga signaler på ohälsa. Den särskilda grupp som har bildats för att analysera sjukfrånvarosituationen och försöka hitta nya angreppssätt och fånga friskfaktorer har fortsatt sitt arbete. Gruppen består av sex enhetschefer, stadsdelsdirektör och HR. Nyckelområden som gruppen har identifierat och analyserat är samverkan, koncentration på frisknärvarofaktorer, administrativ avlastning samt ett kvalitativt systematiskt arbetsmiljöarbete. Då arbetet med att sänka sjukfrånvaron är en angelägen fråga för såväl arbetsgivaren som de fackliga organisationerna har man som ett led i gruppens arbete träffats tillsammans för att utbyta idéer och erfarenheter.

Schemalagd friskvård på arbetstid

Ett projekt med schemalagd friskvård startade i mars på fyra enheter från olika verksamheter. De som ingår är avdelning 5 på Koppargårdens vård- och omsorgsboende, Försörjningsstödsenheten, Björnboda-Sörgårdens förskolor och hemtjänsten i Hässelby. Projektet pågår till och med november och erbjuder schemalagd friskvård på arbetstid. Begreppet hälsa och friskvård har vidgats och innefattar fler delar än traditionell friskvård. Målet är att minska sjukfrånvaron genom att medarbetarna lär sig mer om sin egen hälsa och samtidigt tar eget ansvar för träning och friskvård.

Projektet inleddes med att hälsocoacherna genomförde en inventering av enheternas behov och önskemål. Utifrån enheternas önskemål och förutsättningar har olika träningsaktiviteter utformats. Medarbetarna har bland annat erbjudits gym-instruktör, lättgympa- och mindfulnesspass. Inom projektets ram har även olika föreläsningar om vikten av kost och hälsa samt stresshantering genomförts. Träningsmaterial har köpts in till enheterna och aktiviteterna sker både i förvaltningens gym och ute på enheterna.

Alla medarbetare gör en personlig hälsoplan och för dagbok över sina aktiviteter. Under våren

har de olika enheternas deltagande varierat, vissa enheter är mer aktiva men i snitt har deltagande ökat under terminens gång. Under hösten planeras fortsättning på passen med en utökning med kontorsyoga och Qi-Gong samt föreläsningar om stresshantering och att vara i nuet.

Efter projektet avslutats kommer förvaltningen utvärdera om personalen känner sig sundare, om hälsan stärkts och om det lett till att korttidsfrånvaron har minskat.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex		76		79	82	2015
  Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid		12,84 %		14 %	100 %	2015
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats					100 %	2015
  Ledarskapsindex				76	78	2015
  Motivationsindex				80	82	2015
  Sjukfrånvaro	8,1 %	7,7 %	8 %	6,4 %	4,4 %	Tertial 2 2015
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,3 %		2,2 %	2,14 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2015
  Styrningsindex				81	82	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldre- och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldre- och stadsdelsnämnderna ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen erbjuder ungdomar feriearbeten

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla enheter tar emot ferieungdomar. Antal ferieungdomar som erbjuds feriearbeten ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter ska ta emot ferieungdomar.	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen erbjuder feriearbeten under sommar-, höst- och vinterlov.	2015-01-01	2015-12-31	
 Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. (Program för delaktighet - 5)	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens arbetsplatser har en hållbar och god arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Sjukfrånvarotalet minskar, medarbetarna har en bra arbetssituation och årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet följs.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som uppger att de har en bra arbetssituation.				55 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter ska arbeta utifrån årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet	2015-01-01	2015-12-31	
 Alla enheter ska ha en hälsocoach som tillsammans med enhetschef planerar enhetens hälso- och friskvårdsarbete.	2015-01-01	2015-12-31	
 Alla enheter ska i samarbete med personalavdelningen följa upp sin handlingsplan för att minska sjukfrånvaron och öka frisknärvaron.	2015-01-01	2015-12-31	
 Alla enheter ska upprätta en hälsoplan.	2015-01-01	2015-04-30	
 Alla enheter ska utse en hälsocoach.	2015-01-01	2015-04-30	
 Andelen medarbetare med ofrivillig deltid följs upp	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kontinuerligt.			
 Förvaltningen ska analysera, åtgärda och följa upp personalomsättningen.	2015-01-01	2015-12-31	
 Projekt "schemalagd hälso-/friskvårdstid" ska genomföras på fyra enheter	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen genomför ledarskapsutbildning för biträdande enhetschefer.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Medarbetarna engagerar sig i verksamhetens utveckling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Verksamheten utvecklas och förbättras kontinuerligt, idéer tas tillvara och det råder ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen. Uppföljning sker kontinuerligt.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som uppger att de är med och bidrar med nya idéer till verksamhetens utveckling.				66 %		2015
 Andel medarbetare som uppger att man på arbetsplatsen följer upp det man gör för att utveckla verksamheten			60 %	60 %		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter ska under året i mindre grupper vid APT-möte diskutera innebörd och uppföljning av målen i verksamhetsplanen.	2015-01-01	2015-12-31	

Deltid till heltid

Rätt till heltid och trygga arbetsvillkor är en prioriterad fråga och deltidsanställdas önskemål om utökad tjänstgöringsgrad registreras löpande. En gång per år görs en förvaltningsövergripande inventering av hur många deltidsarbetande som är intresserade av att utöka sin tjänstgöringsgrad. Registrering av önskemål om utökad tjänstgöringsgrad görs i det stadsgemensamma rapporteringssystemet Winlas. En ny inventering kommer att göras under höstterminen.

Av förvaltningens 1 523 anställda arbetar 262 deltid. För närvarande önskar 83 deltidsanställda inom äldreomsorgen och 23 deltidsanställda inom avdelningen för förskola,

fritid och kultur utökad arbetstid. Möjligheten att erbjuda anställda inom äldreomsorgen heltid har under året begränsats av den minskade efterfrågan av hemtjänst. Anställningsstopp har rått under större delen av året. Däremot har förvaltningen kunnat erbjuda tillfälliga vikariat eller mertid. För att kunna erbjuda fler medarbetare inom äldreomsorgen heltid kommer förvaltningen i september att ansöka om statliga stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Heltid är alltid norm vid nyanställning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete för att Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen pågår. Under våren har fokus i arbetet varit på att öka kunskapen om barns rättigheter, både i verksamheten och hos föräldrar i stadsdelsområdet.

Nedan följs arbetet upp närmare.

Utbildning i barnkonventionen

Under våren 2015 har förvaltningens personal, som möter barn direkt och indirekt, erbjudits föreläsningar i barnkonventionen i syfte att fördjupa kunskaperna. Utbildningarna kommer att fortsätta under hösten.

Stadsdelens föräldracoacher har en dag per vecka genomfört språkcaféer i Bibblerians lokaler och då haft barnkonventionen som tema och diskussionsunderlag. Aktiviteten riktar sig till föräldrar som talar svenska som andra språk. Andra teman som tagits upp har handlat om föräldraskapets olika delar, tex. familjens hälsa och familjejuridik. Coacherna använt sig av filmer och diskussionsmaterial om barnkonventionen från barnombudsmannen som är speciellt framtaget för föräldragrupper samt delat ut en lättläst skrift om konventionen om barnets rättigheter. Målet med träffarna har varit att lämna information, skapa nätverk och öva upp svenska språket. Engagemanget i gruppen, med upp till 10 föräldrar per träff, har varit stort. Samtliga tillfrågade föräldrar har i en enkät uppgivit att språkcaféet varit intressant. Planeringen är att följa upp och utveckla dessa träffar under hösten 2015 i syfte att nå fler föräldrar.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barnkonventionen genomsyrar allt arbete

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kunskapen om barnkonventionen är väl förankrad i verksamheten. Barns behov uppmärksammas i allt arbete. Barn och unga kommer till tals i utredningar och vid uppföljning av insatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En checklista tas fram för att uppmärksamma barnens situation i familjer med ekonomiskt bistånd.	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Slutdatum är framflyttat.			
 Uppföljningar genomförs regelbundet i verksamheterna för att säkerställa att barnkonventionens intentioner beaktas i enskilda beslut.	2015-01-01	2015-12-31	
 Utbildning för medarbetare om barnkonventionen och barns rättigheter.	2015-01-01	2015-06-30	
 Utbildningar i föräldraskap erbjuds.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar för att Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld genom att erbjuda stöd och skyddat boende till enskilda utsatt för våld i en nära relation.

Nedan följs arbetet upp närmare.

Skydd och stöd

Antalet personer som varit i behov av skyddat boende har varit jämt fördelat under året och uppgår till totalt 25 personer. Förvaltningen har fått tillgång till ytterligare en lägenhet som kan användas för skyddat boende som ett alternativt till att köpa placeringar vid externa boenden. Antalet lägenheter är idag fyra och varje lägenhet kan användas för två boende med eller utan barn. En person arbetar med stöd och rådgivning till de personer som bor i lägenheterna. En brukarundersökning pågår för att följa upp om de personer som sökt stöd och insatser från relationsvåldsteamet är nöjda med det stöd de fått.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				260 st	tas fram av nämnden	2015

Nämndmål:

Våld i nära relationer förebyggs och motverkas

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer som utsatts för våld i en nära relation samt våldsutövare är nöjda med det stöd de fått. Familjer som fått stöd uppger att våldet har minskat eller upphört.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● En årsplan för information och utbildning till personal, myndigheter och samverkanspartner tas fram.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar för att Stockholm är en tillgänglig stad för alla både genom att förbättra den fysiska tillgängligheten och genom insatser för enskilda som har en funktionsnedsättning. För att öka den fysiska tillgängligheten har förvaltningen främst fokuserat på asfaltering av cykelvägar och gångar samt på slyröjning för att öka tryggheten och på så vis tillgängligheten. För enskilda med funktionsnedsättning har verksamheten fokuserat på att arbeta för att öka brukarnas delaktighet i utformningen av aktiviteter.

Nedan följs arbetet upp närmare, goda exempel beskrivs längs ner under målet.

Stadsmiljö och lokaler

Underlag för asfalteringsarbeten är framtagna. Beställningsskrivelse upprättas och ytterligare möten på plats med entreprenör är inplanerat. I Råcksta träsk har två bryggor anlagts och slutbesiktigats. I samband med vassklippning och breddning samt stabilisering av stig som leder runt träsket har framkomligheten förbättrats. Planerade arbeten är fortsatt röjning av vegetation av in- och utlopp samt i träsket med särskild båt för att ytterligare förbättra området. I parkleken Hässelängen planeras omdaning och nya hårdgjorda ytor. En inventering av tillgängligheten i förvaltningshusets konferensavdelning har genomförts. Resultatet visar att tillgängligheten är god, dock behöver några mindre hinder avhjälpas, till exempel trösklar.

Besök i verksamheter för enskilda med funktionsnedsättning

Förvaltningen följer årsvis upp de verksamheter som bedrivs på entreprenad. Förvaltningen följer både upp hur verksamheten fungerar utifrån lagar, föreskrifter och riktlinjer och det aktuella avtalet. De företag som ingår i Stockholms stads kundval för boendestöd, avlösar- och ledsagarservice samt LSS-verksamhet följs kontinuerligt upp av staden. Besöket görs av uppföljare från stadsdelsförvaltningen eller från Socialförvaltningen. I de uppföljningar som gjorts har förvaltningen bedömt att verksamheterna bedrivs på ett bra sätt. Förvaltningen har rapporterat resultatet från gjorda uppföljningar till Socialförvaltningen och till stadsdelsnämnden.

Backluras gruppbostad återgår i kommunal regi

Backlura gruppbostad drivs på entreprenad och kommer att återgå i kommunal regi 1 april 2016. En handlingsplan har tagits fram inför verksamhetsövergången. I enlighet med handlingsplanen har medarbetare, brukare och närstående fått information om verksamhetsövergången.

Kommunen ansvarar för hemsjukvård från och med 1 oktober

Ansvar för utförandet av hälso- och sjukvård övergår från landstinget till kommunerna i Stockholms län. Förändringen träder i kraft den 1 oktober 2015 och finansieras via skatteväxling. Staden har en central projektledare och hälso- och sjukvården kommer att organiseras centralt från staden.

Uppföljning av förvaltningens beslut av insatser

Hittills i år har beställarenheten fått fler domar från förvaltningsrätten än de fick under hela 2014. Under 2014 fick de 49 domar och hittills i år har de fått 52 domar. Av dessa 52 domar gick 40 på förvaltningens linje och 2 avskrevs medan 10 gick helt, eller delvis mot förvaltningen. Merparten av årets domar handlar om ansökningar om hemtjänst, ledsagning och personlig assistans. Beställarenheten går igenom domarna och använder dem som vägledning i liknande ansökningar om insatser.

Goda exempel*Diskussioner på arbetsplatsträffar har gett förbättrade arbetssätt*

Med diskussioner på arbetsplatsträffar upplever medarbetarna vid Kanngjutargränds gruppbostad att de har blivit bättre på respektera varandra och att lära av varandra. Medarbetarna tycker att de lyssnar på varandra och tar del av kollegors kunskaper och erfarenheter för att förbättra arbetssättet. Medarbetarna har diskuterat ämnen som ansvarstagande, kommunikation, delaktighet, trivsel och bemötande på sina arbetsplatsträffar. De ämnen som diskuterats har valts utifrån resultatet från medarbetarenkäten 2014. Resultaten av den upplevda förbättringen kommer att följas upp ytterligare på arbetsplatsträff i september och i årets medarbetarenkät.

Aktiviteter utifrån brukarnas idéer

Brukarna på grupp- och servicebostäder har kommit med idéer och förslag till aktiviteter som sedan blivit genomförda. Utifrån förslagen har enheterna gjort en hel del aktiviteter.

Mäster Karls gruppbostad genomförde en båtresa till Tallin i juni. Brukarna själva kom med förslaget och planerade resan själva med hjälp från personalen. Både brukare och personal var mycket nöjda med resan som innehöll guidning, god mat och dans.

På Rabattvägens serviceboende är brukarna intresserade av kortare utflykter. De har föreslagit och därefter planerat och genomfört exempelvis konsertbesök på Gröna Lund, grillat tillsammans, badutflykter och besökt folkfestivalen vid Hesselby Slott.

Vid en del aktiviteter samarbetar de kommunalt drivna gruppbostäderna med gruppbostäder som drivs av privata utförare. Brukarna har ofta vänner på andra gruppbostäder och vill ha gemensamma aktiviteter med sina vänner. Ett exempel på aktivitet är den återkommande sommarveckan på Marholmen som Granskogsvägens gruppbostad gör tillsammans med Eklövets gruppbostad.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		75 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Beställarenheten funktionsnedsättning har som mål att genomföra alla utredningar enligt DUR (Dokumentation, Utvärdering, Resultat). Enheten kan nu konstatera att målet är för högt satt eftersom det inte är aktuellt att utreda enligt modellen i alla ärenden. Ett rimligt mål är att ungefär 80 procent av utredningarna görs enligt DUR. Enheten når inte heller upp till det målet ännu vilket främst beror på att alla medarbetare inte har utbildats i metoden. Enheten fortsätter att skicka nya medarbetare på utbildning under hösten.						
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		89 %		85 %	85%	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		76 %		68 %	68 %	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		61 %		55 %	tas fram av nämnden	2015
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		86 %		90 %	tas fram av nämnden	2015
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		90 %		89 %	89 %	2015
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		89 %		85 %	85 %	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		91 %		88 %	88 %	2015
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		91 %		83 %	83%	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälptra hinder	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Brukarna är delaktiga i utformningen av sin vardag

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen på frågan avseende delaktighet ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ser över hur brukarna kan bli mer delaktiga i planeringen och utförandet av insatser och hur och när de utförs.	2015-01-01	2015-06-30	
 Enheterna utvecklar former för brukarinflytande. (Program för delaktighet - 3)	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Brukarna är trygga i sitt boende

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen på frågan avseende trygghet i sitt boende ska öka i jämförelse med föregående år.

Nämndmål:

Stadsmiljön och förvaltningens lokaler är tillgängliga

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Tillgängligheten till förvaltningens lekplatser, parker och badplatser ökar. Fler av förvaltningens lokaler är tillgänglighetsanpassade i högre grad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventera om hörselslinga kan installeras i fler möteslokaler. (Program för delaktighet - 2)	2015-01-01	2015-12-31	
 Hänsyn tas till tillgänglighetsaspekter vid parkupprustningar. (Program för delaktighet - 7)	2015-01-01	2015-12-31	
 Förbättra tillgängligheten i förvaltningens reception. (Program för delaktighet - 1)	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten pågår och slutdatum är framflyttat.			
 Inventera tillgängligheten i konferens- och möteslokaler. (Program för delaktighet - 1)	2015-01-01	2015-02-28	
 Öka tillgängligheten i lekplatser inom stadsdelsområdet. (Program för delaktighet - 7)	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Arbetet för att Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande pågår. Förvaltningen fokuserar på att utveckla kommunikationen med och informationen till invånare samt på att öka invånarnas delaktighet i området. Bland annat har en folder som beskriver hur man som invånare kan påverka sitt närområde har tagits fram. En informationsbroschyr om hur man lämnar medborgarförslag har också tagits fram. Broschyrerna finns tillgängliga i flera av förvaltningens träfflokaler och mötesplatser. Förvaltningen har haft dialog med barn och unga på olika sätt och erbjudit fler öppna aktiviteter på Bibblerian.

Nedan följs arbetet upp närmare, goda exempel beskrivs närmare samlat längs ner under målet.

Kommunikation

En extern folder har tagits fram där det beskrivs hur man som invånare kan påverka sitt närområde. Den finns nu bland annat på Bibblerian och i förvaltningens reception. Den har också delats ut vid olika evenemang och öppna möten. Blanketten som allmänheten kan använda för att lämna synpunkter har uppdaterats och finns tillgänglig på Bibblerian och på förvaltningens enheter.

En affisch med namn och kontaktuppgifter till stadsdelsnämndens ledamöter har tagits fram och är uppsatt på strategiskt utvalda platser i stadsdelen för att göra det lättare för invånare att ta kontakt med de lokala politikerna. Förvaltningens månadsannons med information till invånare finns uppsatt bland annat i förvaltningens reception för ökad synlighet.

Sedan maj kan invånare prenumerera på ett digitalt nyhetsbrev från förvaltningen. Den nya kanalen fungerar som ett komplement till webb och månadsannons och är ett enkelt sätt för invånare att ta del av information. Under hösten kommer förvaltningen att satsa ytterligare på att utveckla nyhetsbrevet och att göra fler invånare medvetna om möjligheten att prenumerera.

Stadsdelsdirektören skickar ut ett digitalt internt informationsbrev var fjortonde dag. Brevet skickas via enhetschefer som kompletterar med egen information. Syftet är att dels skapa en närmare kommunikation mellan ledning och medarbetare och dels att säkerställa en sammanhållet budskap eftersom samtliga medarbetare får ta del av samma information vid samma tid. Informationsbrevet ger också utrymme att lyfta goda exempel för medarbetare att inspireras av. En utvärdering av brevet kommer att genomföras under hösten med både enhetschefer och medarbetare.

Samtliga enheter har fått verktyg för att inventera sitt kommunikationsmaterial och sina kommunikationsvägar. Under hösten arbetas vidare med resultatet för att se vad som ska prioriteras och hur ett utökat stöd kan utformas på bästa sätt. Detta skapar förutsättningar för en mer sammanhållen och likvärdig kommunikation över hela förvaltningen.

Förvaltningens nya webborganisation som implementerades under våren har fortsatt att arbeta fram nya rutiner för att säkerställa att informationen på webb och intranät är tydlig och tillgänglig. Under året har äldreomsorgens utförarenheter anslutit sig till Seniorval.se, som är en sök- och informationstjänst på webben kring boende, service och omsorg för seniorer. Detta för att nå ut till fler äldre och närstående och som ett komplement till Stockholms stads eget sökverktyg Jämför service.

Demokratiutveckling

Arbetet med att stärka demokratin i stadsdelsområdet fokuserar på invånarna, förvaltningen arbetar även med att öka medarbetares och chefers kunskap inom området. Enligt stadens anvisningar ska redovisningen av demokratiarbetet utgå från de i tertiärrapport 1 redovisade målen och arbetssätten. Dessutom ska utmaningar i demokratiarbetet redovisas.

1. Motverka intolerans och diskriminering i verksamheten

Under 2014 gick förskolans medarbetare och chefer en utbildning i interkulturellt förhållningssätt. I och med demokratiuppdraget beslutades att medarbetare och chefer inom förvaltningens andra verksamhetsområden skulle gå utbildningen under våren. Utbildningen är ett led i arbetet att motverka intolerans och diskriminering genom att öka kunskapen. Ett interkulturellt förhållningssätt handlar om ömsesidig förståelse mellan personer från olika kulturer för en bättre kommunikation och ett bättre samspel. Genom utbildningen har medarbetare och chefer fått verktyg att praktisera ett interkulturellt förhållningssätt i verksamheten. Medarbetarna vid förvaltningens förskolor ska gå en fördjupad utbildning i interkulturellt förhållningssätt under hösten.

Förvaltningen avvaktar HBTQ-certifiering av fler enheter eftersom staden ser över hur HBTQ-certifiering ska ske i verksamheterna.

2. Motverka intolerans och diskriminering i stadsdelsområdet

Under våren genomfördes en finsk-romsk familjelördag i Hässelby gård. Arrangemanget var välbesökt och genomfördes i samverkan med kulturförvaltningens koordinator för nationella minoritetsgrupper. I samband med familjelördagen visades en utställning om finska romers

historia.

Under våren genomfördes en sykurs på Bibblerian för finska romska kvinnor med bland annat samhällsvägledning, starta eget-information och hjälp med myndighetskontakter. Syftet var att nå kvinnor som efterfrågat en träffpunkt med sömnad. I uppföljningen säger kvinnor att de är glada att få tillgång till en ny gemenskap och mötesplats. Sykursen hade under våren 206 deltagare.

Stadsdelsförvaltningen fanns på plats på Stockholms folkfestival på Hesselby slott i juli. Under demokratidagen "dagen för alla" mötte förvaltningen invånare i ett informationstält. Invånare gavs möjlighet att lämna synpunkter, ställa frågor och få information. Syftet var att skapa delaktighet för invånarna och möjlighet för förvaltningen att prata med invånarna.

3. Öka invånarnas delaktighet

- Demokratiarbete i årskurs 5 och 6

Inom ramen för demokratiarbetet ska förvaltningen nå olika medborgargrupper för att i dialog ta del av tankar och åsikter, ungdomsgruppen är viktig. För att nå stadsdelens unga medborgare besöker förvaltningen skolor för att kunna genomföra en direkt dialog.

Vid höstterminens start påbörjas ett projekt i Smedshagsskolan med årskurs 6 kring demokratifrågor. Arbetet sker under blocket samhällskunskap. Barnen får fundera och tycka till om sitt närområde och hur det skulle kunna se ut i framtiden. Under lektionstid bygger barnen modeller, ritar och berättar. Förslagen kommer att visas för stadsdelsnämnden och en jury bestående av nämndledamöter och tjänstmän kommer utse ett vinnande bidrag. Demokratiarbetet kommer därefter att fortsätta även i Grimsta- och Hässelbygårdsskolans årskurs 5 och 6.

- Demokratiarbete med högstadieteelever

Dialogen på högstadier kring ungas tankar om demokrati- och samhällsfrågor sker med väl synliga roll-ups i skolans öppna lokaler där personal från stadsdelsförvaltningen rör sig och ställer enkätfrågor och samtalar med ungdomarna. Fokus ligger på samtalen med ungdomarna kring närmiljö, fritidsaktiviteter och framtiden. Demokratiprocessen startade i våras och har omfattat besök och dialog med elever i årskurs 7 och 8 i Grimstaskolan. Under hösten kommer samtliga skolor att få besök. Först på tur står Hässelby Gård och Smedshagen.

- Tillskapande av ungdomspanel/forum

Förutom samtalen och frågorna som ungdomarna i högstadieskolorna får svara på vid dialogtillfället kommer förvaltningen vid dessa besök inspirera ungdomarna att delta i ett fortsatt ungdomsdemokratiarbete. Första steget är att undersöka intresset att bilda en ungdomspanel där ett flertal ungdomar via e-post och sms- kontakter är tillgängliga att svara på frågor och ge synpunkter. Panelen är även tänkt att kunna svara på frågor från både tjänstemän och politiker.

Utifrån denna ungdomspanel planeras bildandet av ett *ungdomsforum*, en något mindre grupp med engagerade ungdomar som både är tillgängliga via sms och mail men också intresserade av att träffas och delta i möten.

Med utgångspunkt från den första dialogen som genomfördes i Grimstaskolan i början av juni, är tanken att ungdomspanelerna skulle kunna mynna ut i ett samlat ungdomsforum på

10-15 ungdomar som representerar olika skolor. Ett sådant ungdomsforum kan utgöra en kärna i dialogarbetet med unga. Förvaltningen har även träffat representanter från organisationen Sveriges ungdomsråd. De kommer att medverka när förvaltningen i mitten av oktober bjuder in de ungdomar som anmält sig till en ungdomspanel. Ungdomarna kommer att informeras om möjligheterna att bilda ett ungdomsråd och vilket stöd Sveriges ungdomsråd kan ge i detta.

Kontakter med föreningslivet kommer också tas för att undersöka intresset för att delta i demokratiarbetet.

- Dialogarbete via parklekarna

Ungas behov och möjlighet att tycka till om sin närmiljö tillvaratas på flera sätt. Under våren har förvaltningen påbörjat en dialogprocess i samband med att parkleken Gulsippans utemiljö ska rustas. Detta sker i samarbete med exploateringskontoret i samband med att nya bostäder byggs i området. En kväll i april fick parklekens unga besökare tycka till kring vad de önskar göra av området där det tidigare legat en dirtbikepark. Genom att bygga modeller framförde ett 15-tal barn i 10-12 årsåldern sina förslag om bland annat kaninhoppning, studs mattor, klättertorn och en ny dirtbikepark. Förvaltningen har också besökt parkleken Gulsippan under maj och juni och frågat småbarnsföräldrar om önskemål samt haft samtal med tonåringar om deras förslag på aktiviteter. Parallellt med detta har exploateringskontoret gjort en enkätundersökning vid fyra tillfällen under maj-juni där målgruppen varit alla besökare i parkleken. När allt material sammanställs kommer det vara underlag för exploateringskontorets, arkitektbyråns och förvaltningens fortsatta arbete. En återkoppling med boende och besökare kommer ske den 3 september i parkleken Gulsippan.

Under början av september planeras även en dialogprocess med besökarna i parkleken Guldets kring förnyelsen av parklekens utemiljö. En start på denna dialog påbörjades redan i juni med eleverna i Grimstaskolan och möten med föräldrar i Västerorts nätverket i Grimsta.

Förvaltningen kommer att fortsätta med detta arbetssätt i samband med förändringar i den yttre miljön, som exempel kan nämnas förnyelsen av Solursparkens som kommer föregås av ett dialogarbete.

- Aktiviteter för invånarna på mötesplats Bibblerian

Hittills under året har Bibblerian haft 1500 besökare i veckan. Många aktiviteter har erbjudits invånarna. Några exempel är utbildning i bas it-kunskaper, finsk läsecirkel, sykurs för finska romer, yoga för barn, information om försörjningsstöd, CV-skola, språkcaféer och läxhjälp.

Bibblerians lokalerna ger föreningsliv och frivillig organisationer möjlighet att bedriva öppen verksamhet till exempel korsordsklubb och handarbetscafé. Lokalerna användas även till föreläsningar, utbildningar och gruppverksamheter.

Under sommaren brukar biblioteket i Bibblerian ha sommarstängt. I år höll biblioteket öppet, på försök, under medborgarkontorets öppettider utan att bibliotekspersonal var på plats. Försöket gjordes i samverkan med kulturförvaltningen. Stadsdelsförvaltningen upplever att försöket var positivt eftersom det gav medborgarna ökad service. Besöken på Bibblerian ökade jämfört med förra sommaren från 750 besök i veckan till 1000 besökare i veckan.

Under försommaren fick invånarna möjlighet att träffa nämndens ordförande i arrangemanget Möt din lokala politiker. Arrangemanget som hölls på Bibblerian var uppskattat och kommer

att fortsätta under hösten. Under sommaren har planering pågått för den demokrativecka som kommer att äga rum under hösten.

- Mötesplats Grimstahörnan

Mötesplatsen Grimstahörnan för unga i årskurs 6-9 i Grimstaskolan är ett samverkansprojekt där unga får studiehjälp och möjlighet att pröva på olika fritidsaktiviteter. Under eftermiddags- och kvällstid coachas unga besökare i entreprenörskap. Verksamheten sätter stort fokus på att unga själva är delaktiga och planerar verksamhet och program utifrån egna initiativ. Under sommaren 2015 genomförde besökarna läger, öppet hus och utflykter där ledarna agerade coacher. Under hösten planeras för att föreningslivet och övriga boende i området ska engageras och involveras mer i verksamheten.

Fredag den 21 augusti hade Grimstahörnan ettårsjubileum som planerades av ungdomarna själva. Jubileet firades med tårta och avtäckning av en muralmålning som ungdomarna skapat.

- Vita Villan i Smedshagen - en ny mötesplats

Under hösten startar mötesplats Vita Villan i Smedshagen. Verksamheten kommer drivas av stadsdelsförvaltningen i samverkan med andra aktörer i området såsom föreningslivet, frivilligorganisationer, jobbtorget, kulturförvaltningen, skola med flera. Verksamheten kommer att starta med medborgarkontor tisdag till och med torsdag mellan 9-16. Parallellt kommer andra lokala aktörer bemanna verksamheten med olika aktiviteter såsom föräldracoacher med språkcafé. Jobbtorget kommer förlägga sin verksamhet riktade mot unga vuxna till Vita Villan en dag i veckan. Företagscentrum kommer finnas på plats liksom Missionskyrkan som kommer ha systuga. Svenska kyrkan i Hässelby strand kommer ha olika grupper och studiero, även medborgarvårdarna kommer ha aktiviteter i Vita Villan. Beslutet att förlägga en mötesplats i Smedshagen grundar sig bland annat på lågt valdeltagande och särskilt fokus kommer att läggas på insatser för att öka valdeltagandet. Verksamheten är inte helt färdigplanerad än eftersom Vita Villan ska vara en plats där boende ska få vara delaktiga var med att utforma innehållet i verksamheten. Utifrån boendes och övriga aktörers medverkan kommer verksamheten fortsätta att utvecklas. Invigning av verksamheten kommer att ske den 24 september.

- Medborgarförslag

En viktig del i att kunna påverka stadsdelens utveckling är möjligheten att lämna medborgarförslag till stadsdelsnämnden. Förvaltningen har uppdaterat informationen om medborgarförslag på webben och i en broschyr. Detta för att förtydliga för invånarna hur de kan lämna förslag. Sedan årsskiftet har 22 medborgarförslag lämnats. Motsvarande siffra för 2014 var 14 förslag. Förvaltningen har i olika sammanhang, på dialogmöten, informationsträffar och vid andra tillfällen uppmanat medborgare som har idéer och förslag att omsätta dem i konkreta medborgarförslag.

- Utökad dialog med pensionärsråd och funktionshinderråd

Under året har pensionärsrådet och funktionshinderrådet tagit del av remisser och haft möjlighet att lämna synpunkter på dessa. Råden har även fått löpande information under året om pågående eller planerade förändringar eller händelser i förvaltningen. Förvaltningen har även tagit fram ett förslag till samverkansmodell för råden kring kommande verksamhetsplan för 2016. Efter att stadens förslag till budget för 2016 har presenterats, påbörjar förvaltningen

en dialog med råden utifrån respektive verksamhetsområde. Rådens synpunkter inhämtas parallellt med att verksamhetsplanen tas fram inom förvaltningen. Som ytterligare en del i samverkansprocessen har både pensionärsrådet och funktionshinderrådet under vårterminen haft besök av nämndens ordförande, vice ordförande och stadsdelsdirektören. Råden hade då möjlighet att ställa frågor, men fick även information om nämndens arbete. Råden får också kontinuerliga besök av representanter från förvaltningens olika verksamhetsområden för dialog och samverkan.

- Växthusråd

Växthusrådet som startade tidigare i år fortsätter sina möten. Rådet består av Växthusets enhetschef, avdelningschef och representanter från pensionärsorganisationerna i stadsdelen. Ordförande är vald av Växthusbesökarna. Rådets syfte är att ta emot förslag på hur Växthusets verksamhet kan utvecklas. Några av de förslag som har kommit in till förslagslådan är dam- respektive herrmiddag och stickkafé.

- Samverkan med föreningslivet

I våras genomfördes en inventering av förvaltningens samverkansformer med föreningslivet. Utifrån den inventeringen har förvaltningen bjudit in föreningar, organisationer, fastighetsägare och lokala aktörer till ett dialogmöte i början av oktober. Det blir ett tillfälle att genom samverkan stötta civilsamhället och medverka till stadsdelens utveckling

Utmaningar

Förvaltningen har vid flera tillfällen prövat nya sätt att föra dialog med stadsdelens invånare för få del av deras önskemål och idéer. Ett exempel är att besökarna till en parklek bjöds in för att lämna synpunkter på en kommande upprustningen. Ett annat exempel är att förvaltningen besökt skolor för att få ungdomarnas uppfattning om närmiljön och fritidsaktiviteter.

Förvaltningen har även uppmanat invånare som har idéer och förslag att lämna medborgarförslag. I dialog med invånarna behöver förvaltningen få del av så många synpunkter som möjligt från berörd målgrupp. Det är nödvändigt för att få en välgrundad och rättvisande uppfattning om målgruppens önskemål eller uppfattning. Om få deltagare är aktiva i dialog med förvaltningen finns en risk att de önskemål eller den situation som beskrivs inte är representativ.

Utmaningen är både att nå de invånare som berörs och att få synpunkter från dem. Därför behöver dialogen med invånarna genomföras på olika sätt, förläggas på olika platser och vid olika tidpunkter. Dessutom måste det vara intressant att lämna synpunkter. Förvaltningen prövar ett sätt att få snabbare få synpunkter av ungdomar. Vid besök på skolor har ungdomar erbjudits att ingå i en grupp som kontaktas via e-post eller sms när förvaltningen har frågor till dem.

Goda exempel

Tydlig kommunikation av beslut om insatser

Efter genomgång av sitt kommunikationsmaterial identifierade beställarenheten för funktionsnedsättning att det fanns ett behov att se över hur beslut kommunicerades. Tillsammans med kommunikationsstrategen har enheten nu utvecklat arbetssättet kring att kommunicera beslut så att det är tydligt och förståeligt vilket beslutet är och på vilka grunder beslutet är fattat.

Nämndmål:

Kommunikationen och informationen är tydlig och tillgänglig

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånare, föräldrar, anhöriga och andra som tar del av verksamheten anger att de får tillräcklig och tydlig information. Andelen medarbetare som anger att de har tillgång till den information de behöver i sitt arbete ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Alla enheter håller information på webb och intranät uppdaterad och tillgänglig. (Program för delaktighet - 2)	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Alla enheter ser över sitt kommunikationsmaterial och sina kommunikationsvägar.	2015-01-01	2015-06-30	
✓ En extern folder om stadsdelsförvaltningen och om hur invånare kan påverka tas fram.	2015-01-01	2015-03-31	
✓ En struktur skapas för att ta fram internt kommunikationsmaterial i samband med nya viktiga policys och riktlinjer.	2015-01-01	2015-06-30	
✓ Förvaltningen utser en ansvarig för att information och kommunikation görs tillgänglig. (Program för delaktighet - 2)	2015-01-01	2015-01-31	
✓ Förvaltningen utökar sina externa kommunikationskanaler med ett digitalt nyhetsbrev och en Facebook-sida	2015-01-01	2015-04-30	
▶ Stadens program för stöd till anhöriga 2012-2016 implementeras på alla enheter.	2015-01-01	2015-12-31	
▶ Utbildning och stöd för enhetschefer i tydlig kommunikation och budskapsformulering	2015-01-01	2015-12-31	
▶ Varje enhet ska vid första tillfället för föräldramöten, anhörigråd och motsvarande fånga upp synpunkter på hur kommunikationen fungerar och kan förbättras.	2015-01-01	2015-10-31	Avvikelse
Analys			
Slutdatum är framflyttat.			

Nämndmål:

Medborgarna deltar i den demokratiska processen

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen medborgarförslag ökar. Ungdomarnas medverkan i demokratiprocessen stärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Enheterna ska inventera samverkansformer med föreningsliv och organisationer.	2015-01-01	2015-06-30	
✓ Funktionshinderrådet och Pensionsrådet bjuds in till dialog om hur samverkan kan utvecklas och stärkas.	2015-01-01	2015-03-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Mötesplatserna inkluderar ungdomar i planeringen och framtagandet av aktiviteter.	2015-01-01	2015-12-31	
	Ungdomar deltar i planering av nya mötesplatser för unga.	2015-01-01	2015-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar för att alla stockholmare ska ha nära till kultur och eget skapande. Förskolorna har personal som är ansvarig för att barnen i förskolan får uppleva och utöva kultur. Förvaltningen arrangerar även öppna kulturaktiviteter, till exempel nationaldagsfirande.

Nedan följs arbetet upp närmare.

Kultur i ögonhöjd

Implementeringen av Kultur i ögonhöjd har fortsatt på förskolorna utifrån handlingsplanen. Efter vårens kickoff och genomgång för all personal har enheternas kulturombud, i samverkan med chefer och övriga medarbetare, fått ett särskilt ansvar för kulturarbetet på förskolorna. Den lokala handlingsplanen beskriver kulturombudens ansvar att sprida innehållet i stadens program och säkerställa att barnen ges möjlighet att uppleva och själva utöva kultur. Arbetet har fortgått genom exempelvis lässatsningen, teaterföreställningar i samarbete med biblioteken och parkteatern samt skapande verksamhet.

Nationaldagsfirande på Hesselby slott

På Nationaldagen arrangerades ett firande på Hesselby slott, med musik, folkdans och andra uppträdanden, matförsäljning och aktiviteter för alla åldrar.

Översyn av riktlinjer för föreningsbidrag

Förvaltningen har under våren gjort en översyn av riktlinjerna för föreningsbidrag. Några kompletteringar har gjorts avseende ungas lokala engagemang och, barn i utsatta miljöer och främjande av integration.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	75,89 %			75 %	fastställs 2015	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barnen upplever och utövar kultur i förskola och parklek

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel nöjda föräldrar avseende barns kulturupplevelser ökar i jämförelse med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolor och parklek redogör för hur verksamheten arbetar för att nå målen enligt programmet Kultur i ögonhöjd.	2015-01-01	2015-12-31	
 En kick-off genomförs som ett första steg i implementeringen av programmet Kultur i ögonhöjd.	2015-01-01	2015-06-30	
 En lokal handlingsplan utifrån programmet Kultur i ögonhöjd tas fram.	2015-01-01	2015-05-31	

Nämndmål:

Kulturutbudet är i förvaltningens verksamheter är mångsidigt och tillgängligt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn, unga, vuxna och äldre i förvaltningens verksamheter erbjuds ett varierat kulturutbud.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formen för ansökningsförfarandet av förenings- och kulturbidrag ses över.	2015-01-01	2015-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Arbetet för att offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning genomförs bland annat genom att förvaltningen ställer relevanta krav på miljö och arbetsvillkor vid upphandling.

Nedan följs arbetet upp närmare.

Upphandlingar av verksamheter

Enligt nämndbeslut pågår upphandling av Smedshagens korttidshem. Gällande avtal löper ut 29 februari 2016. Backlura gruppbostad, nedre respektive övre, återgår i kommunal regi när

avtalet går ut 31 mars 2016.

Under hösten kommer nämnden få ta ställning till driftsform för ett antal enheter. Vid ny upphandling respektive återtagande i egen regi behövs en framförhållning för att kunna göra en bra övergång till ny driftsform. Uppskattningsvis behövs ett beslut om ny upphandling 9-10 månader innan avtalstidens utgång motsvarande tidsperiod för återtagande i egen regi är minst 6 månader. I de fall avtalen ska förlängas ska entreprenören ha besked enligt respektive avtal.

Verksamhetsområde	Objekt	Avtalets utgång	Möjlighet till förlängning	Entreprenör	Nämndbeslut
Parklek	Gulsippan	2016-04-30	Ja	Backlura Fritid	
Fritidsgård	Tegelhögen	2016-07-31	Ja	Stockholm Fritid AB	
Fritidsgård	Lyktan	2016-07-31	Ja	Stockholm Fritid AB	
Fritidsgård	Åkermynatan	2016-07-31	Ja	Stockholm Fritid AB	
Fritidsgård	Backstage	2016-07-31	Ja	Stockholm Fritid AB	
Funktionshindrade	Spegelns dagliga verksamhet	2016-09-30	Ja	Nytida AB	
Funktionshindrade	Bergmyntegränds gruppbostad	2016-09-30	Ja	Attendo LSS AB	
Funktionshindrade	Ullvidevägens gruppbostad	2016-09-30	Ja	Attendo LSS AB	
Funktionshindrade	Smedshagens korttidshem	2016-02-29	Nej	Attendo Care AB	Ny upphandling
Funktionshindrade	Backlura gruppbostad (nedre planet)	2016-03-31	Nej	Carema Orkidén (Nytida)	Återgår i kommunal regi
Funktionshindrade	Backlura gruppbostad (övre planet)	2016-03-31	Nej	Carema Orkidén (Nytida)	Återgår i kommunal regi
Funktionshindrade	Astrakangatans dagliga verksamhet	2016-11-30	Nej	Nytida AB	
Funktionshindrade	Containerråttans dagliga verksamhet	2016-11-30	Nej	Nytida AB	
Funktionshindrade	Nälsta gruppbostad	2016-11-30	Nej	Attendo LSS AB	
Funktionshindrade	Svärdsliljans gruppbostad	2016-11-30	Nej	Attendo LSS AB	
Funktionshindrade	Räcksta servicebostäder	2016-11-30	Nej	Attendo LSS AB	

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår		100 %		100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafikenämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Tydliga kvalitetskrav ställs och de anställdas rättigheter värnas vid upphandling.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Upphandling sker i enlighet med Vita jobbmodellen/ stadens policy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aдекватa tillgänglighetskrav ställs vid upphandling av varor och tjänster (Program för delaktighet - 1)	2015-01-01	2015-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat överskott om 0,7 mnkr efter resultatdispositioner och pågående respektive planerade budgethållnings- respektive effektiviseringsåtgärder. Förvaltningen följer den av nämnden i verksamhetsplanen samt tertialrapport 1 beslutade åtgärdsplanen och arbetar med ytterligare åtgärder för att upprätthålla respektive nå budgetbalans totalt sett.

Verksamhetsspecifika budgethållningsåtgärder redovisas under respektive delavsnitt. Utöver dessa arbetar samtliga enheter med generella effektiviseringsåtgärder för att säkerställa budgetbalans för förvaltningen. Effektiviseringsåtgärderna redovisades i tertialrapport 1. Prognosen baseras på bokföring januari-augusti samt beräknade belopp för återstående del av året.

Prognos per augusti 2015 (mnkr, netto)	Justerad budget	Bokfört	Prognos före åtg.	Åtgärder	Prognos efter åtg.	Avvikelse T2	Avvikelse T1
Nämnd- och förvaltningsadministration	52,0	26,7	36,3	0,0	36,3	15,7	11,0
Individ- och familjeomsorg	191,4	128,6	203,2	-4,2	199,0	-7,6	1,9
varav socialpsykiatri	49,1	30,5	49,0	-0,6	48,4	0,7	0,6
Flyktningmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	25,5	15,0	25,1	0,0	25,1	0,4	0,4
varav avskrivningar och internränta	6,3	4,1	6,3	0,0	6,3	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	366,2	219,6	354,3	-3,4	350,9	15,3	12,5
Äldreomsorg	577,5	394,7	605,2	-4,0	601,2	-23,7	-26,1
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	332,6	221,1	337,5	-1,0	336,5	-3,9	-9,4
Kultur- och föreningsverksamhet	30,1	18,3	28,2	0,0	28,2	1,9	2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	21,9	19,0	21,9	-0,2	21,7	0,2	0,2
Ekonomiskt bistånd	124,4	84,4	125,2	-1,8	123,4	1,0	0,0
varav handläggning	32,3	22,0	32,3	0,0	32,3	0,0	0,0
Övrig verksamhet	4,6	0,1	4,6	0,0	4,6	0,0	0,0
Total drift	1 726,2	1 127,5	1 741,5	-14,6	1 726,9	-0,7	-7,5
Resultatenheternas överskott från 2014						29,6	29,6
Resultatenheternas överskott till 2016						-28,2	-22,1
Totalt efter resultatöverföringar						0,7	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiseras ge ett överskott om 15,7 mnkr till följd av effektiviseringsåtgärder, restriktivitet avseende inköp samt en del icke-budgeterade intäkter.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar sammantaget ett underskott om 7,6 mnkr efter åtgärder.

Socialpsykiatri prognostiserar ett överskott om 0,7 mnkr efter åtgärder. Det beror främst på att arbetet med att erbjuda hemmaplanslösningar har varit framgångsrikt vilket medför ett minskat behov av grupp- och stödboende.

Socialpsykiatri

Insats (antal)	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
Gruppboende	30	29	27,3
HVB	20,4	15	17,2
Stödboende	26,7	23	23

Vuxenheten prognostiserar ett underskott om 0,7 mnkr efter åtgärder. Det beror främst på hyresskulder för enstaka personer i försöks- och träningslägenheter. En genomgång har gjorts av hyresskulderna och åtgärder pågår för att minska underskottet.

Åtgärder som planeras är:

- Övergång från placering i stödboende till träningslägenhet.
- Fortsatt arbete med öppenvårdsinsatser på hemmaplan.
- Översyn av arbetet med hyresintäkter när det gäller försöks- och träningslägenheter.

Vuxen

Insats (antal)	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
Hem för vård och boende, HVB 1311	7,5	4,6	4,8
LVM och § 12-placeringar	2,4	2,3	3,4
Stödboende	19	16	17,1

Barn och ungdom prognostiserar ett underskott om 8,2 mnkr efter åtgärder. Det beror på ökade kostnader för placering av barn och ungdomar vid hem för vård eller boende samt kostnader för inhyrda konsulter då det varit svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare.

Barn och ungdom har anställt fler socialsekreterare samt förstärkt med två biträdande enhetschefer för att möta det ökande antalet anmälningar om oro för barn och ungdomar. Ytterligare två socialsekreterare har anställts för handläggning av ensamkommande flyktingbarn.

Ungdomsplaceringarna vid Hem för vård eller boende (HVB) har ökat under sommaren, vilket har inneburit en ökad kostnad för HVB placeringar.

Åtgärder som planeras är

- Fortsatt utveckling av öppenvårdsinsatserna.
- Genomgång av placeringar i hem för vård eller boende (HVB) i syfte att erbjuda andra alternativ som bättre svarar mot den unges behov.
- Rekrytering av fler jourhem.

Barn och ungdom

Antal helårsplatser	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
§ 12 Hem	1	1	0,1
HVB-hem	8	14	11,1
Stödboende	3	2	1,7
Jourhem	15	11	12,3

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta prognostiserar ett överskott om 0,4 mnkr till följd av restriktivitet avseende tilläggsarbeten. Under perioden januari-augusti har förvaltningen haft extrakostnader på grund av städning och sanering vid boplatser om cirka 0,5 mnkr. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om budgetjustering för dessa kostnader i enlighet med instruktioner från stadsledningskontoret. Se också avsnittet budgetjusteringar.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 15,3 mnkr såväl före som efter

resultatdispositioner. Antalet inskrivna barn ökade med 73 barn vid avläsningen i augusti 2015 jämfört med augusti 2014. Antalet barn per sista maj var fler än föregående år men samtidigt var det procentuellt fler barn som slutade under sommaren. Det har i sin tur påverkat intäkterna under sommarmånaderna eftersom inga köande föräldrar önskar placering den perioden.

	2014	2015
Antal barn per sista maj	2568	2666
Antal barn per sista juli	2327	2400
Differens i % per sista juli	9,38	9,98

En ny förskola på Blomsterkungsvägen 235 öppnades i början av augusti. I samband med det avvecklades förskolan på Lingonrisgränd 4 eftersom bygglovets har upphört. Kostnaderna för att återställa marken ska betalas av stadsdelsförvaltningen.

Verksamheten på Kaprifolvägen 12 flyttades under våren till Olle Engkvists väg 12 på grund av brand. I samband med flytten uppstod kostnader.

Förskolans resultatenheter prognostiseras inte behöva använda några tillgängliga fondmedel för särskilda satsningar.

Barnomsorgsgarantin uppfylls.

Förskoleverksamhet

Antal inskrivna barn	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
1-3 år fsk	873	1 309	1 021
4-5 år fsk	1 611	1 126	1 532
1-3 år fdh	11	0	0
4-5 år fdh	21	0	0
Allmän fsk	12	7	13
Totalt	2 528	2 442	2 565

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott före åtgärder och efter resultatdispositioner om 27,7 mnkr samt 22,3 mnkr efter åtgärder och resultatdispositioner. Underskottet hänförs sig som tidigare huvudsakligen till beställarenheten.

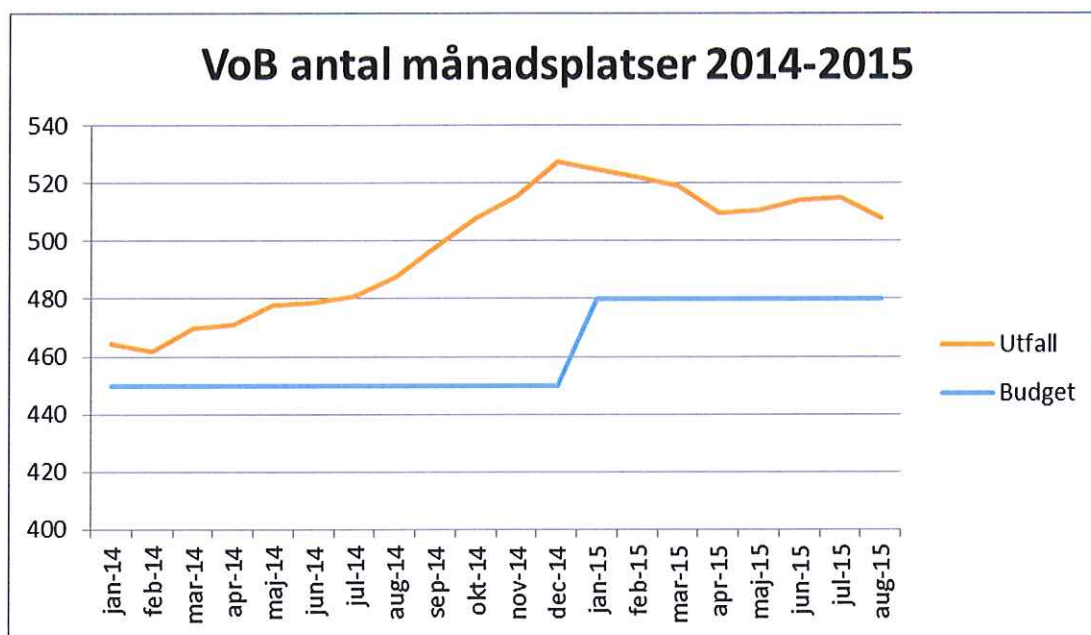
Enligt Swecos befolkningsprognos minskar antalet äldre över 80 år vilket borde innebära att andelen äldre med någon form av insats från äldreomsorgen succesivt också minskar.

Insatserna trygghetslarm, dagverksamhet och ledsagning har minskat något under 2015 jämfört med föregående år.

Antalet personer som har hemtjänst har också minskat, i juni 2014 hade 1391 personer hemtjänst, jämfört med i juni 2015 då 1332 personer hade hemtjänst. Däremot har antalet beviljade timmar per person ökat något från 36,9 timmar per månad under 2014 till 37,9 timmar per månad under 2015. Antal personer som beviljats kortidsplats ökade under första delen av året men ligger nu på samma nivå som december 2014, strax under 50 personer.

Förra året ansökte 57 personer om boende i servicehus. Av dessa fick 23 personer avslag. Antalet ansökningar hittills i år är 47, av dem har 21 personer fått avslag. Mer än hälften av de som beviljats boende på servicehus, har valt att flytta till Skolörtens servicehus. Under 2014 flyttade 20 av 34 personer till Skolörtens servicehus. Hittills i år har 19 av 26 personer flyttat till Skolörtens servicehus.

Den insats som ökat mest är vård- och omsorgsboende, detta trots att andelen äldre över 80 år beräknas minska. Utvecklingen under perioden januari 2014 till augusti 2015 visas i nedanstående diagram.

Antal placerade på vård- och omsorgsboende var i januari 525 och i augusti 508. Budgeterad nivå för köp av platser på vård- och omsorgsboende är 480 platser.

En genomgång av beviljade ansökningar till vård- och omsorgsboende visar att sökande har stora omvårdnadsbehov dygnet runt. Ansökningar kommer bland annat från personer som vårdats av närstående som själva insjuknat och därför inte har möjlighet att fortsätta ta hand om sin närstående. Ansökningar kommer också från personer som vistas på geriatriken på grund av olika sjukdomstillstånd och har stora omvårdnadsbehov där det inte finns möjlighet att återvända till hemmet.

Alla ansökningar om vård- och omsorgsboende tas upp på ärendedragning där enhetschef och biträdande enhetschef deltar. Syftet med ärendedragningen är att säkerställa att rätt insats beviljas.

Fortsatta åtgärder består bland annat av

- Uppföljning av insatser för personer i åldersgruppen 65-69 som har hemtjänst då en analys visar att antalet beviljade timmar i genomsnitt är högre än övriga staden.
- Systematisk genomgång av beställd och utförd tid hos hemtjänstutföraren för att säkerställa att rätt ersättning utgår.
- Samtliga nyprövningar och ansökningar följs upp veckovis för att säkerställa rätt insats och omfattning på individnivå.

- Antalet korttidsplatser har utökats i stadsdelen så att korttidsplaceringar kan erbjuds i stadsdelen då flera externa vårdgivare har ett högre pris jämfört med förvaltningens korttidsplatser.
- Individuell uppföljning av beslut om hemtjänstinsatser på servicehus tre veckor efter inflyttning för att se om omvårdnadsbehovet förändrats.
- Ärendedragning med enhetschef och biträdande enhetschef vid beslut om insatserna hemtjänst, servicehus och omsorgsplatser för att säkra att alla ansökningar bedöms på liknande sätt.
- Om den äldre som ansöker om vård- och omsorgsboende sedan tidigare har hemtjänstinsatser tar biståndshandläggare alltid kontakt med den äldre och utföraren. Detta för att tillsammans se över om den äldre har behov av utökade hemtjänstinsatser innan beslut fattas om vård- och omsorgsboende.

Utförarenheter inom äldreomsorg

Vård- och omsorgsboende och servicehus

Efterfrågan av platser vid de äldreboenden som drivs i egen regi har minskat under året och beläggningen uppgick i juli månad till i genomsnitt 94,2 %. Det finns idag ingen kö till de tre äldreboendena Koppargårdens vård- och omsorgsboende, Liviagården och Skolörtens vård- och omsorgsboende vilket innebär att om det blir en plats ledig riskerar den att stå tom under kortare eller längre tid. Detta kan självklart förändras över tid men under hela året har efterfrågan på platser minskat.

Vid *Skolörtens servicehus* är 27 lägenheter av totalt 126 ej uthyrda i augusti. Efterfrågan av lägenhet vid Skolörtens servicehus har minskat betydligt under året.

Swecos befolkningsprognos visar att andelen äldre kommer att fortsätta minska inom stadsdelsområdet. Förvaltningen behöver därför vidta kraftfulla åtgärder för att möta den minskade efterfrågan av platser och samtidigt anpassa verksamheterna för att uppnå budget i balans på kort och lång sikt. Det handlar bland annat om effektivisering och samordning av vissa personalfunktioner mellan enheterna samt en översyn av totala antalet platser och inriktning. Förvaltningen återkommer till nämnden om detta i ett särskilt ärende.

Koppargårdens vård- och omsorgsboende prognostiserar en budget i balans efter åtgärder. En svårighet är att anpassa bemanningen till beläggningsgraden som de senaste månaderna sjunkit till 84 % vilket motsvarar 24 tomma platser.

Åtgärder som planeras är

- Anpassning av bemanning.
- Kartläggning av om vissa personalfunktioner kan samordnas mellan de olika vård- och omsorgsboendena och servicehuset.

Profilboendet Liviagården prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr efter åtgärder.

Åtgärder som planeras är

- Anpassning av bemanning.
- Kartläggning av om vissa personalfunktioner kan samordnas mellan Liviagården och Koppargården.

Skolörtens gruppboende prognostiseras i balans med budget efter åtgärder.

Åtgärder som planeras är

- Anpassning av bemanning.
- Kartläggning av om vissa personalfunktioner kan samordnas mellan de olika vård- och omsorgsboendena och servicehuset.

Skolörtens servicehus prognostiseras i balans med budget efter åtgärder och resultatdispositioner.

Åtgärder som planeras är

- Anpassning av bemanning.
- Kartläggning av om vissa personalfunktioner kan samordnas mellan de olika vård- och omsorgsboendena och servicehuset.

Hemtjänst

Hemtjänsten prognostiserar ett underskott före åtgärder om 3,3 mnkr och 2,5 mnkr efter åtgärder. De senaste åren har marknadsandelen för de kommunala utförarna minskat kraftigt (från 48 % 2012 till 36 % 2015). För att vända denna utveckling görs insatser på olika sätt för att öka kunskapen om det kommunala alternativet. Informationsmaterial har setts över och informationsträffar under trevliga former har genomförts. Därutöver görs noggranna uppföljningar av inkomna synpunkter och klagomål i syfte att utveckla och förbättra verksamheten.

Det nya ersättningssystemet med tidsregistreringssystem innebär att det endast är den tid personalen är hos brukaren som ger en intäkt för utföraren. Utmaningen i det nya systemet är att ha en så optimal logistik och planering som möjligt och att ha minsta möjliga gångtid för personalen. För att säkerställa att detta görs har båda hemtjänstenheterna tagit hjälp av extern konsult som har hjälpt dem öka kunskapen om schemaläggningssystemet Schemas. Utöver detta informeras personalen löpande hur ersättningssystemet fungerar och hur utfallet påverkas av hur arbetet utförs hos omsorgstagarna. Enhetscheferna genomför regelbundna avstämningar med personalen för att säkerställa att beställd tid utförs och att omsorgstagaren får den insats som är beviljad. Ett intensivt arbete pågår för att säkerställa en budget i balans. Enheterna har förstärkts med bland annat en biträdande enhetschef i syfte att stödja medarbetarna i planeringen av deras arbete.

Åtgärder som planeras är

- Minska antalet bilar och ersätta med elcyklar.
- Effektivisera lokalutnyttjande vilket ger samordningsvinster och lägre lokalkostnad för hemtjänstenheterna.
- Fortsätta aktiviteter för att marknadsföra de kommunala utförarna.

Insatser enligt SoL för äldre

Antal timmar eller Antal heltidsplatser	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
Hemtjänst timmar	38 305	*	*
Hemtjänst i servicehus	6 200	6 158	6 607
Vård- och omsorgsboende	480	507	515
*Inga säkra uppgifter finns tillgängliga			

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 4,9 mnkr före åtgärder och 3,9 mnkr efter åtgärder, vilket enbart hänförs till beställarenheten.

Resultatet är en förbättring jämfört med årets tidigare prognoser och visar att de åtgärder som vidtagits under året har givit resultat.

Inom omsorgen av personer med funktionsnedsättning har antalet hemtjänstärenden ökat med tio procent under årets första månader och är fortfarande kvar på en hög nivå jämfört med motsvarande period 2014. Ökningen belastar förvaltningens fasta anslag. Ansökningarna kommer från personer med olika typer av fysiska och men även psykiska funktionsnedsättningar.

Enheten fortsätter arbetet med att placeringar på boende enligt LSS (lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade) sker inom stadens valfrihetssystem vilket innebär att kostnaden täcks av schablonersättningen. Arbetet med att hitta alternativa lösningar till dyra boendelösningar och öka kvarboende i det egna hemmet fortsätter genom att bland annat utöka boendestöd och öka placeringar i träningslägenheter.

Fortsatta åtgärder består bland annat av

- Systematisk genomgång av insatser i ordinärt boende för att säkerställa rätt insats och omfattning på individnivå
- Prisförhandlingar med privata utförare gällande barnboende och vuxenboende
- Att erbjuda de som bor på enheter utanför stadens valfrihetssystem plats inom stadens egna och upphandlade verksamheter

Enheten för personlig assistans samt de fyra grupp- och servicebostäderna Granskogsvägen, Mäster Karl, Kanngjutargränd och Rabattvägen, redovisar sammantaget ett överskott om 0,6 mnkr.

Insatser stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antal personer/timmar	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
Hemtjänst timmar	4500	*	*
Hemtjänst nattbesök	0	*	*
Hemtjänst personer	155	153	153
Personlig assistans LSS timmar	1 488	2909,5	2 945
Barn- och vuxenboende	131	129	129
Daglig verksamhet	245	286	262
*Inga säkra uppgifter finns tillgängliga			

Ekonomiskt bistånd

Antalet bidragshushåll var 1070 i januari och har minskat till preliminärt 964 i augusti. Socialsekreterarna träffar de sökande regelbundet för att de ska motiveras och vägledas till att hitta en väg till egen försörjning. De försöker alltid att se möjligheter och vad den sökande kan göra själv för att bli självförsörjande. Täta kontakter med trepartssamtal har upparbetats med arbetsförmedlingen och Jobbtorg samt vårdcentraler.

Mentorer har anställts för att handleda nya socialsekreterare i stadens riktlinjer och lagstiftningen och därmed höja kompetensen i arbetet.

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett underskott om 0,8 mnkr före åtgärder respektive ett överskott om 1,0 mnkr efter åtgärder. Den planerade budgetnivån för året är 1014 bidragshushåll. Arbetet med att få en budget i balans fortsätter med det arbete som påbörjats samt åtgärder som återges nedan;

- Fördjupad analys av SFI-studerande som varit aktuella för ekonomiskt bistånd i mer än två år.
- Kartläggning av klienter som kan vara berättigade till sjukersättning i samverkan med Försäkringskassan.
- Uppföljning av personer som under lång tid uppburit försörjningsstöd med målsättning att de ska erbjudas arbetsträning, insatser från jobbtorg eller arbetsförmedlingen för att bli självförsörjande.
- Tät uppföljning och återkommande besök med varje enskild person som ansöker om försörjningsstöd.

Ekonomiskt bistånd

	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
Antal hushåll	1 014	964 (prel)	1 035
Kostnad (tkr/mån)	8 000	7 517	8 343

Kultur- och föreningsverksamhet inklusive fritidsverksamhet

Kultur- och föreningsverksamhet inklusive fritidsverksamhet prognostiserar ett överskott om 1,9 mnkr till följd av effektiviseringsåtgärd om 0,4 mnkr inom parkleksverksamheten samt att sökta ytterstadsmedel har beviljats. Överskottet återfinns inom fritidsverksamheten och parkleksverksamheten.

Kollo

Förvaltningen har i samband med tertialrapport 1 tilldelats 0,8 mnkr utöver ursprunglig budgetram för kolloverksamhet. Utöver kostnaden för traditionellt kollo har medel fördelats till dagkolloverksamhet inom stadsdelsområdet.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett överskott om 0,2 mnkr.

Arbetsmarknadsinsatser

Antal helårsplatser	Budget 2015	Utfall 2015	
		Aug	Snitt/år
OSA	25	16	15

Övriga verksamheter

Övriga verksamheter prognostiseras i balans med budget.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn (Intraprenader anges särskilt)	Resultat- enheternas bruttbudget 2015	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttbudget 2015	Resultat- enheternas resultat från 2014 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2015 (exkl. resultatfond) Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad ackumulerad resultatöverföring till 2016 Överskott (+) Underskott (-)
tkr	2	3	4	5	6
Förskolor					
301 Grimsta förskolor	36 619	1 831	-12	0	12
302 Vällingby förskolor	21 037	1 052	-2 541	0	2 541
303 Räckstä förskolor	39 001	1 950	-2 703	0	2 703
304 Nälsta förskolor	29 994	1 500	-2 970	0	2 970
306 Björnboda-Sörgården förskolor	32 673	1 634	-2 794	0	2 794
309 Maltesholm-Smedshagen förskolor	30 547	1 527	-3 003	0	3 003
310 Loviselund förskolor	29 106	1 455	-1 852	0	1 852
311 Hässelby Gård förskolor	22 457	1 123	-2 537	0	2 537
312 Trollboda-Smedshagen förskolor	27 027	1 351	-2 154	0	2 154
314 Backdala förskolor	31 347	1 567	-1 880	0	1 880
		0			
Äldreomsorgen		0			
558 Skolortens servicehus	50 900	2 545	-5 080	1 400	3 680
566 Profilboendet Livigården	20 600	1 030	-2 050	-1 000	2 060
		0			
		0			
		0			
		0			
		0			
Samman resultatenheter	371 308		-29 576	400	28 186

Förskoleverksamhet

Förvaltningen har 10 förskoleenheter som samtliga är resultatenheter. Sammantaget överfördes ett överskott om 22,4 mnkr från 2014 till 2015. För 2015 prognostiseras inget uttag ur fonderna. Till 2016 prognostiseras därför en fond om 22,4 mnkr att överföras.

Äldreomsorg

Förvaltningen har två resultatenheter inom äldreomsorg. Sammantaget överfördes ett

överskott om 7,1 mnkr från 2014 till 2015. För 2015 prognostiseras ett uttag ur fonderna om 1,4 mnkr. Till 2016 prognostiseras därför en fond om 5,7 mnkr att överföras.

Investeringar

Prognos per augusti 2015 (mnkr, netto)	Justerad budget	Bokfört	Prognos	Avvikelse T2	Avvikelse T1
Investeringar	25,4	1,6	25,4	0,0	0,0
<i>varav stadsmiljöverksamhet</i>	<i>22,6*</i>	<i>0,9</i>	<i>22,6</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>varav inventarier och maskiner</i>	<i>2,8</i>	<i>0,7</i>	<i>2,8</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

* I beloppet ingår beviljat belopp 2,0 mnkr för klimatinvesteringar

Investeringar avseende stadsmiljö prognostiseras i balans med budget. Viss risk finns att ett par av investeringsprojekten blir försenade jämfört med plan och därmed inte hinner slutföras innan årsskiftet varför en ombudgetering till nästa år kan bli nödvändig. Det gäller primärt Ådalens plaskdamm.

I avstämningsärendet beviljades nämnden investeringsmedel om 10,0 mnkr avseende tillgänglighetsinvesteringar samt 3,8 mnkr avseende reinvesteringar. Dessutom har de ombudgeteringar om 2,0 mnkr som nämnden ansökte om i samband med verksamhetsberättelsen 2014 samt 2,0 mnkr i klimatinvesteringsmedel som nämnden ansökte om i tertialrapport 1 beviljats vilket gör att årets investeringsbudget avseende stadsmiljö har ökat till 22,6 mnkr. Då kalkylerad kostnad för investeringsprojektet ombyggnation av Ådalens plaskdamm har ökat på grund av konstaterat dåliga markförhållanden, vilket har framkommit i en geologisk undersökning, gjordes en omprioritering av de beviljade investeringsmedlen för att kunna slutföra ombyggnationen av plaskdammen då bedömningen är att den är så betydelsefull för många boende i stadsdelområdet. Omprioriteringen gjordes genom att investeringsmedel flyttades från tillgänglighetsinvesteringar, reinvesteringar och mindre parkinvesteringar till Ådalens plaskdamm. Se detaljinformation gällande omprioriteringarna samt övriga investeringar i bifogad bilaga.

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiseras i balans med budget.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Omslutningsförändringar

I verksamhetsplanen och tertialrapport 1 anmälde förvaltningen justerad omslutning av budgeten med sammanlagt 165,2 mnkr. Förvaltningen anmäler i detta ärende ytterligare omslutningsjusteringar:

- Nämnd- och förvaltningsadministration 8,6 mnkr.
 - Individ- och familjeomsorg 10,0 mnkr
 - Förskoleverksamhet 2,6 mnkr
 - Kultur- och föreningsverksamhet 0,6 mnkr
 - Arbetsmarknadsåtgärder 1,9 mnkr
 - Ekonomiskt bistånd 1,9 mnkr.
- Totalt 25,6 mnkr.

Budgetjusteringar

Kostnader utöver driftavtal, för extra städinsatser och sanering i samband med att det sover fattiga EU-emigranter i parkerna, har i år hittills uppgått till 0,5 mnkr. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om budgetjustering för dessa kostnader i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar. I samband med verksamhetsberättelsen kommer kostnaderna för den sista delen av året att redovisas och budgetjustering för den perioden att ansökas om.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 6,2 mnkr jämfört med samma period 2014.

Tillgångar (mnkr)	31/8 2014	31/8 2015
Anläggningstillgångar	58,8	64,7
Kundfordringar	21,3	10,0
Diverse kortfristiga fordringar	56,6	61,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	35,2	41,6
Kassa och bank	0,2	0,3
Summa tillgångar	172,0	178,2

Anläggningstillgångar har ökat 5,9 mnkr på grund av ökade investeringar.

Kassa och bank har ökat med 0,1 mnkr på grund av ökade inkomster till stadsdelsnämndens plusgiro

Kundfordringar har minskat med 11,3 mnkr, beror mestadels på minskade externa projektmedel.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 6,4 mkr. Främst beroende på ökade hyreskostnader för nya förskolor och andra lokaler samt upplupna intäkter från Migrationsverket.

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2014	31/8 2015
Eget kapital	-52,7	-51,1
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	-0,3	-0,3
Leverantörsskulder	-45,4	-45,7
Moms och särskilda punktskatter	-0,1	-0,1
Övriga kortfristiga skulder	-0,0	-0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-73,4	-81,0
Summa skulder och eget kapital	-172,0	-178,2

Eget kapital har minskat med 1,6 mnkr som en följd av förändringarna i balansräkningen.

Leverantörsskulder har ökat med 0,3 mnkr på grund av att en del fakturor inkom sent till förvaltningen. Det beror delvis på att förvaltningen uppmanat leverantörer att skicka fakturor så fort som möjligt i samband med bokslut.

Moms och särskilda punktskatter är oförändrade.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 7,6 mnkr. Förvaltningen bedömer att det intensifierade arbetet med att söka rätt på upplupna kostnader har givit resultat.

Synpunkter och klagomål

I nedanstående tabell redovisas det antal synpunkter som inkommit till förvaltningen sedan årsskiftet med fördelning per verksamhetsområde. Därefter följer en närmare uppföljning av vad synpunkterna handlar om per verksamhetsområde.

Verksamhet:	Tillgänglighet	Bemötande	Insatsens utförande	Verksamhetens innehåll	Yttre miljö	Övrigt	Totalt
Äldreomsorg	2	4	8	5	1	3	23
Personer med Funktionsnedsättning	0	2	0	0	0	1	3
Förskola, fritid, kultur och prevent.	2	15	13	9	0	12	51
Individ och familjeomsorg	11	18	6	0	0	0	35
Stadsmiljö					1008		1008

Äldreomsorg och omsorgen om personer med funktionsnedsättning

De flesta klagomål eller synpunkter som kommer in till avdelningen rör insatsens utförande. Andra vanligt förekommande klagomål eller synpunkter rör bemötande. Enheterna tar del av synpunkterna och arbetar vidare med dem i exempelvis bemötandeplaner. Enhetscheferna tar upp inkomna synpunkter och klagomål på enheten, antingen direkt med berörda personer eller vid arbetsplatsträff om det gäller något generellt. Även positiva synpunkter kommer in till avdelningen, det kan till exempel vara någon som vill tacka en personalgrupp vid någon speciell enhet.

Individ- och familjeomsorgen

Flertalet av de klagomål och synpunkter som inkommit gäller tillgänglighet och bemötande när det gäller försörjningsstöd. Detta har resulterat i att mottagningsenheten och försörjningsstödsenheten har sett över telefontider och informationsmaterial så att den som söker kontakt med förvaltningen ska få ett bra bemötande. När ett klagomål inkommit återkopplar socialsekreterare eller biträdande enhetschef skyndsamt till den enskilde. Enheterna, framförallt försörjningsstödsenheten, arbetar med att förtydliga och förbättra besluten så att den enskilde ska förstå vad som är grunden till beslutet.

Förskola, fritid, kultur och prevention

Bland inkomna synpunkter finns beröm och positiva omdömen. Personalens förhållningssätt gentemot barnen samt god pedagogisk verksamhet är områden som speciellt lyfts fram positivt av föräldrar. Klagomål som berör bemötande och verksamhetens innehåll har följts upp genom samtal med föräldrar och diskussioner på berörda enheter. De inkomna klagomålen har enligt förskoleenheterna skapat en större medvetenhet kring de delar av verksamheten som behöver utvecklas för bättre måluppfyllelse.

Stadsmiljö

Totalt under perioden januari till och med augusti har ca 1008 synpunkter inkommit till stadsdelsförvaltning. Via trafikkontorets synpunktsportal har förvaltningen tagit emot 272 synpunkter. Övriga synpunkter och klagomål, ca 736 till antalet, har kommit via telefonsamtal eller e-post. Utifrån synpunkterna har åtgärder i form av exempelvis slyröjning, trädbeskrning, trädfällning, asfaltering på parkvägar och inköp av papperskorgar genomförts.